

Probă scrisă la profilul ARTE, disciplina *Culturologie*

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct. Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor. Nota finală se calculează prin convertirea punctajului în note, conform unei scheme. Se pot realiza, după caz, schițe și desene cu pix/cerneală albastră.

SUBIECTUL I (21 puncte)

Edificii și tipologii

Nr.	Item	Scor	Răspunsuri corecte/posibile
1.	Identifică cărei <i>culturi/stil</i> aparțin operele din imaginile a), b), c):	Se vor acorda: Câte 1 p. pentru fiecare denumire corectă (1x3=3) total 3 puncte	a) Stilul bizantin b) Renașterea c) Roma antică
2.	Scrive <i>denumirea</i> corespunzătoare pentru fiecare operă: a), b), c):	Se va acorda 1p.pentru răspuns corect (1p.x3=3p.) Total 3 puncte	a) Catedrala Sfânta Sofia/Constantinopol b) Tempetto, arh.Bramante c) Maison Carree
3.	Realizează o <i>descriere succintă a fiecărei opere</i> . Vei avea în vedere: destinația, planul construcției, elementele arhitecturale caracteristice: a), b), c):	Se vor acorda: 2 p.- descrierea succintă, 1 p.pentru destinația, 1p. pentru indicarea planului construcției, 1 p. pentru elementele arhitecturale (2+1+1+1=5) total 5 puncte	Catedrala Sfânta Sofia /Constantinopol. Cultura /arta bizantină sunt puternic legate de religia creștină. Catedrala, pe dinafară are aspectul unui dreptunghi, în față are un atrium, un exonartex și un nartex de mici proporții (în comparație cu restul clădirii). Interiorul, este divizat într-o navă centrală mare și alte două laterale mai mici peste care se ridică galeriile în două etaje. Cupola mare, amplasată de asupra navei centrale, încadrată de alte două semicupole și șase cupole mici. Cupola centrală-minune arhitectonică, diametrul-31 m, pare suspendată în văzduh fiind luminată de cele 40 geamuri de la baza ei. Catedrala Sfânta Sofia, e prima bazilică suspendată pe pandativ, arhitecții: Isidor din Milet și Anthemios din Tralles.
		Se vor acorda: 2 p.- descrierea succintă, 1 p.pentru destinația, 1p. pentru indicarea planului construcției, 1 p. pentru elementele arhitecturale (2+1+1+1=5) total 5 p.	Tempetto , curtea mănăstirii San-Pietro-Montorio, or.Roma, arhitect Danatto Bramante; Este o rotundă, construită în 1502, se înalță pe două nivele încoronate de o cupolă rotundă, corespunde caracteristicii clasice: armonie și echilibrul formelor arhitectonice; plan circular, situat în mijlocul curții mănăstirii, se aseamănă cu templele antice, cupola rotundă, întărită cu ojive late a servit drept model pentru biserica sf. Petru; nișele se află în partea de sus (influența antică); Proporții ideale, estetica armoniei conform <i>numărului de aur</i> ; raport bine calculat între înălțimea coloanelor față de lățime; friza Tempetto repetă ordinul doric; Triglife;baza clădirii este asigurată de trei trepte desfășurate în jurul coloanelor;

		Se vor acorda: 2 p.-descrierea succintă, 1 p.- destinația; 1p. - planul construcției, 1 p.- elemente arhitectural (2+1+1+1=5) total 5 p.	Maison Carree , templul roman (roma antică), situat la sudul Franței (localitatea Nimes), construit în perioada sec.19-16 î.Hr. drept omagiu pentru fiicele împăratului Augustus; Carree-pătrat (în cazul nostru dreptunghi 26x13 m, h-17 m); templul este situat pe un pedestal de circa 2m, accesul în templu-pe scări, are planul pseudoperipteral, cu 6 coloane în față; coloane decorate cu capiteluri corintice care susțin antablementul bogat decorat; cel mai bine conservat monument de arhitectură din acea perioadă;
SUBIECTUL II (20 puncte) Teoria culturii			
1.	<i>Definește conceptul de cultură.</i>	Se vor acorda: 2p. pentru definirea noțiunii de cultură; 1 p. pentru logica expunerii; total 3 puncte	Cultura - un produs al activității omului, mai exact al individului uman care privește critic atât natura, cât și societatea. Cultură -Totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire și a instituțiilor necesare pentru comunicarea acestor valori; cultura -are ca scop crearea unui efect asupra realității înconjurătoare și desăvârșirea căilor omului spre acțiune; descrie demersul acțiunii umane, fiind nevoită să se adapteze, corecteze, reconstruiască în funcție de acest demers, permițând chiar și diviziuni locale și temporale; cultura este asociată existenței sociale; cultura trebuie înțeleasă ca o entitate vie, o trăsătură fundamentală, care face societatea în care trăiesc oamenii, sa fie conștient umană.
2.	<i>Identifică funcțiile culturii.</i>	Se vor acorda: Câte 1 p. pentru identificarea fiecărei funcții a culturii (1+1+1+1+1); Câte 1 p. pentru descrierea succintă a fiecărei funcții(1+1+1+1+1); (5p.+5p.=10p.) total 10 puncte	- funcția de cunoaștere – accesul la cultură oferă omului „ferestre” largi de a recepta și a înțelege esența profundă a lucrurilor, a proceselor și a evenimentelor naturale și sociale și, nu în ultimul rând, de a se cunoaște pe sine ca Om. - funcția axiologică – cunoașterea și înțelegerea – favorizate larg de către cultură – oferă posibilitate omului să se raporteze corect și eficient la realitate, să aprecieze corespunzător unor criterii valorice superioare acțiunile, evenimentele, relațiile sociale sau interumane și să se opteze corespunzător acestor criterii pentru ca viața lui să capete temeieri puternice. - funcția socializatoare – prin cunoașterea autentică și aprecierea justă atât a potențelor proprii, cât și a naturii relațiilor sociale, cultura îl poate ajuta hotărâtor pe om să se încadreze în plan social, să-și optimizeze activitatea, să ocolească pe cât posibil obstacole, greutăți, fenomene de înstrăinare umană, conflicte interumane, etc. Această funcție asigură realizarea omului în ceea ce are el ca trăsătură definitorie, sociabilitatea, acea trăsătură de esență fără de care omul n-ar putea fi om. - funcția antientropică - cultura, alături de domeniul economicului, servește ca mijloc de sudare a colectivităților umane, de integrare a individului în colectivitate și a generațiilor în istorie. Astfel, un popor poate fi izolat economic, i se poate răpi pe o durată oarecare de timp libertatea, suveranitatea, etc., dar menținându-și limba, obiceiurile, tradițiile, tehnicile de gândire și acțiune, într-un cuvânt conștiința culturală de sine, poate renaște surprinzător de interesant, oricât de târziu.

			- funcția transformatoare – cultura își manifestă această funcție pe mai multe planuri: în plan natural - datorită exigențelor nou-create, adaugă „peste natura naturală” o nouă existență, transformând-o pe aceasta dintr-o natură pentru sine într-o natură pentru om; în plan social cultura determină transformările ce țin de integrarea și manifestarea omului ca membru al unui grup social.
<i>Definește conceptul de valoare.</i>	Se vor acorda: 2p. pentru definirea conceptului de valoare; 1 p. pentru logica expunerii; total 3 puncte	Definirea noțiunii de "valoare" a pornit nu dinspre filosofie, ci dinspre unele discipline cu domenii mai restrânse de cercetare, în special dinspre economia politică clasică. Astfel, Adam Smith. Treptat, a impus concepția conform căreia se poate vorbi despre valoare în orice domeniu al socialului: politic, științific, juridic etc. De asemenea, o seamă de investigații au devenit tot mai specializate și au luat un caracter științific în sociologie, logică, politologie, economie, antropologie etc. Valoare, valoare culturală-valoarea reprezintă un raport între un obiect în genere (un bun material, o creație spirituală, un principiu, o idee, un comportament) și un subiect care apreciază obiectul respectiv. Valoare este prețul unui obiect pentru un subiect, pentru omul care evaluează, apreciază, năzuiește către aceste determinări calitative pe care le posedă un obiect, un fenomen, o idee; valoare culturală -reprezintă credința, tradiția și obiceiurile unei anumite comunități sau grupuri de oameni. Aceasta include limbajul, religia, îmbrăcămintea, ideile și aproape toate aspectele care caracterizează fiecare dintre culturile lumii. Aceste valori se schimbă în funcție de tradițiile fiecărei regiuni, ceea ce se întâmplă deoarece fiecare țară are propriile sale moduri de a gândi și de a concepe viața.	
<i>Identifică raportul între național și universal în cultură.</i>	Se vor acorda: 1 p. pentru identificarea culturii naționale; 1 p. pentru identificarea culturii universale; 2 p. pentru identificarea raportului între culturi; (1+1+2=4) total 4 puncte	Raportul dintre cultura națională și universală; Discontinuitatea reprezentărilor culturale propune o viziune pluri -centrică, pluri - temporală, prin aceea că pot exista mai multe surse ale unei evoluții temporale, cum sunt cele ale modernității. Simbolul cultural ocupă un loc major în viața unei comunități, fiind capabil să definească și să contureze complexitatea unei societăți. Simbolul cultural constituie o însumare a unor experiențe prin care colectivitatea se exprimă, asigură continuitatea experienței vieții în comun prin diferitele sale instituții. Simbolurile culturale pot fi materiale ori spirituale, regionale ori general umane, depinzând de mijloacele prin care sunt desemnate. Pluralitatea culturilor în modernitate a fost recunoscută treptat pornind tocmai de la această nevoie resimțită de a democratiza ierarhiile culturale, și de a asigura accesul la cultura prin formularea unei diferențe, chiar admiterea unor divergențe care să nu fie într-un asemenea grad antagonice încât să împiedice realizarea unui dialog cultural. A defini cultura ca pe un atribut universal al umanității , având în același timp rădăcinii naționale, nu mai este o noutate pentru zilele noastre; termenului „național” în cultură-Cultura națională se afla într-o relație de contextualizare culturală cu ceea ce am numi cultură universală ori mai degrabă globală (cultura modernă este legată de cultura de grup; cultura modernă trebuie să conțină elementele ale democratizării în sine etc.) Modelul cultural românesc / moldovenesc este considerat a fi un model modern, reformist; reformele	

			trebuie să vină din interiorul societății civile, tocmai pentru ca societatea să devină conștientă de modernitatea ei, încercându-se, în același timp și perfecționarea ei. Diversitatea culturală, privită ca fiind o provocare pentru progresul lumii contemporane, trebuie să aibă în vedere o serie de criterii și de modalități de promovare și dezvoltare. Modernitatea creează o dislocare profundă prin diferența dintre cultura înaltă (cultura elitei) și cultura populară. Cele două straturi ale culturii au existat pentru o lungă perioadă de timp distinct separate, fără ca separarea lor să devină ostentativă și profitabilă pentru cultură în același timp.
SUBIECTUL III (24 puncte)			
Pictura secolului al XVIII-lea și al XIX-lea			
1.	<i>Stabilește, prin intermediul a două opere, o paralelă între caracterul moralizator al picturilor lui Chardin și spiritul critic ascuțit al operei lui Hogarth.</i>	Se vor acorda: câte 1 p. pentru indicarea a două opere a pictorilor indicați- 2p. 2p. pentru expunerea caracterului moralizator al picturilor lui Chardin; 2p. pentru redarea spiritului critic al operei lui Hogarth; (2+2+2=6) total 6 puncte;	Chardin , crează opere plastice cu naturi statice și cu scene din viața cotidiană; reprezintă spiritul epocii sale care sunt caracterizate de o pace desăvârșită; redă interiere mobilate cu gust, unde se desfășoară scene din viața burgheză; opere: „ Rugăciunea înainte de masă ”, „ Mamă muncitoare ”, „ Toaleta de dimineață ”, „ Femeia cu provizii ”, „ Fata curățând napi ”, „ Femeia servind ceaiul ’ etc. William Hogarth , în operele sale prezintă adevărul despre realitatea cotidiană; la baza creației sale se află experiența personală, iar problemele sociale/politice contemporane îi ofereau un bogat material pentru scenele satirice, umorul și ironia reprezintă arma perfectă a artistului în reprezentarea imaginii societății contemporane; opere: „ Conversație modernă la miezul nopții ”, „ Seducerea ”, „ Cariera unui destrăbălat ”, „ Căsătorii la modă ”, „ Alegerile ”, „ Banchetul preelectoral ” etc.
2	<i>Indică similitudinile existente între acuareliștii englezi și pictorii impresionisti, prezentând exemple pentru fiecare argument.</i>	Se vor acorda: câte 1p. p/u identificarea acuareliștilor englezi și impresionisti- 2p. câte 1 p. pentru indicarea a două opere/autorilor - 2p. câte 1p. pentru fiecare argument- 2p. (2+2+2=6) total 6 puncte;	Pictura plein-air în acuarelă a englezilor din sec. XIX-lea exaltată cromatic s-a apropiat mult de procedeele impresionistilor; similitudinile :colorismul, luminozitatea naturală, opunerea academismului, dispariția conturului; redarea clipei în instantaneul plastic; redarea efectelor de transparență; ex.acuareliști englezi- John Constable -diferențiază valorile luminoase prin culorile calde și cele reci, William Turner - utilizează paleta spectrală, tonurile curate și neamestecate, observarea mișcării nouriilor și ambianța umedă a vaporilor de apă, redarea efectului de ceață luminoasă, fragmentarea tușei etc; Ex. impresionisti - Claude Monet, Camille Pissarro, Alfred Sisley etc;
3	<i>Describe specificul limbajului plastic al picturii postimpresioniste, ilustrând răspunsul cu două opere de referință din creația a doi artiști plastici.</i>	Se vor acorda: 2p. pentru descrierea specificului limbajului; câte 1p. pentru doi pictori postimpresioniști- 2p; câte 1p. pentru două opere de referință- 2p. (2+2+2=6) Total-6 puncte	Postimpresionismul -reacție contra impresionismului, principiul modulării cromatice, desenul poartă funcții cromatice; persistă echilibrul de cantitate și calitate, contrastul complementarelor; cadrul cinematografic; relația decorativ-picturală; expresionismul cromatic, fluxul de tușe, dinamica spațiului plastic; reprezentanți și opere: Paul Cezanne „ Natură statică cu mere și portocale ”, „ Golful Marsiliei văzut de la Estaque ”, „ Marile băineuse ”; Paul Gauguin „ Viziune după predică ”, „ Fata din Tahiti ”, „ Hristos galben ”; Vincent van Gogh „ Noapte înstelată ”, „ Vază cu floarea soarelui ”, Henri Toulouse-Lautrec „ Ambasadorul ”, „ În Salonul de pe Rue des Moulins ” ;

<p><i>Precizează principalele etape ale picturii cubiste, argumentând răspunsul cu opere reprezentative.</i></p>	<p>Se vor acorda: Câte 1p. pentru fiecare etapă-2p. câte 1p. pentru doi pictori cubiști-2p; câte 1p. pentru două opere de referință-2p.(2+2+2=6) Total-6 puncte</p>	<p>Pictura cubistă-Cubismul este considerat prima manifestare artistică de avangardă, ce a luat naștere la începutul sec. XX pe teritoriul european, reprezentanții cubismului fiind Pablo Picasso și George Braque. Aparut inițial în pictura, cubismul s-a transformat într-un adevărat curent artistic ce avea să influențeze întreaga evoluție ulterioară a artei. Operele de artă nu mai sunt imitații, ci toate obiectele reprezentate sunt trecute printr-un filtru propriu și diferit al fiecărui artist, oferind astfel șansa către un nou nivel de cunoaștere; cubismul s-a împărțit în: -cubismul analitic – concentrează realismul vizual și pune accentul pe detalii. Această ramură a cubismului s-a manifestat în special în pictură, operele ce corespund acestei laturi fiind caracterizate prin prezența culorilor primare și prin concentrarea subiectului în centrul picturii, oferind pentru prima dată senzația unei imagini tridimensionale. -cubismul sintetic – reprezintă o variantă mai extremă a cubismului în sensul că subiectul operei de artă este distorsionat, iar aspectul tridimensional dispare cu desăvârșire. Culorile utilizate sunt mult mai vibrante tocmai pentru a scoate în evidență abstractul. Operele care aparțin cubismului sintetic îmbină culoarea și textura cu formele grafice, uneori chiar sub forma literelor. Ex. Pablo Picasso „<i>Visul</i>”, „<i>Guernica</i>”, „<i>Domnișoarele din Avignon</i>” etc. și George Braque „<i>Casa de la Estaque</i>”, „<i>Portughezul</i>” etc.</p>
<p>SUBIECTUL IV (19 puncte) Relația între conceptele dominante în epocă și artele plastice</p>		
<p><i>Identifică denumirea și autorul fiecărei picturi din imaginile a), b), c):</i></p>	<p>Se vor acorda: Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect; Total 3 p.</p>	<p>a)Diego Velazquez, Portretul lui Inocențiu al X-lea b)Tizian, Papa al III-lea și nepoții c)Valentina Rusu-Ciobanu, regizorul Emil Loteanu</p>
<p><i>Stabilește în ce stil se încadrează operele din imaginile a), b), c):</i></p>	<p>Se vor acorda: Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect; Total 3 p.</p>	<p>a)<i>baroc</i> b)<i>renaștere</i> c) „<i>realism poetic</i>”/„<i>spirit original</i>”</p>
<p><i>Describe elementele comune și diferențele prezente în aceste opere.</i></p>	<p>Se vor acorda: câte 1p. pentru fiecare element comun-2p. câte 1p. pentru diferențele din operele propuse-2p. (2+2=4)Total 4 puncte</p>	<p>elementele comune:pictură în ulei pe pânză; genul-portret; reprezentarea figurii umane; reprezentarea unor personalități; diferențele: diverse stiluri și maniere de realizare a a operelor plastice; diverse epoci de creare a acestora; diferiți autori; diferite tipaje redade/emoții</p>
<p><i>Explică particularitățile viziunii plastice ale artiștilor, operele cărora sunt prezentate în imaginile de mai sus:</i></p>	<p>Se vor acorda: 1p. pentru particularitățile viziunii plastice Diego Velazquez; 1p. pentru particularitățile viziunii plastice Tizian;</p>	<p>a)Diego Velazquez, Portretul lui Inocențiu al X-lea este un tablou, realizat în 1650, în timpul unei călătorii în Italia. Mulți artiști și critici de artă îl consideră ca fiind cel mai bun portret creat vreodată. Tabloul este remarcat pentru realismul său, prin faptul că este un portret al unui bărbat extrem de inteligent, ager, dar îmbătrânit. Este îmbrăcat în veșminte din in, iar calitatea lucrării este evidențiată în culoare roșie ai îmbrăcămintei și a perdelelor din fundal.</p>

		<p>1p. pentru particularitățile viziunii plastice Valentina Rusu-Ciobanu (1+1+1=3) Total 3 puncte</p>	<p><i>b)Tizian, Papa al III-lea și nepoții</i>, pictat în timpul vizitei lui Titian la Roma între toamna 1545 și iunie 1546. Descrie relația rigidă dintre Papa al III-lea și nepoții săi, Ottavio și Alessandro Farnese. Pictura explorează efectele îmbătrânirii și manevrele din spatele succesiunii; opera se numără printre cele mai bune și mai pătrunzătoare lucrări ale lui Tizian. Deși neterminat, este renumit pentru coloritul său bogat; roșu adânc a feței de masă și albul aproape spectral al hainei lui Paul; este bine redat caracterul Papei și surprinde dinamica psihologică complexă dintre cei trei bărbați.</p> <p><i>c)Valentina Rusu-Ciobanu, regizorul Emil Loteanu</i>, portretul lui Emil Loteanu, lucrat în cheia contrapunerii abstracției geometrice cu interpretarea convențională a figurii umane stilizate, reprezintă o sinteză sublimată a filozofiei creației populare organizată pe aceste componente primordiale: geometrism și lirismul datelor realității tangibile – o metaforă vizând creația cineastului. Redarea rigorilor decretate de evoluția artei contemporane; contrapunerea oranjului (expresie a lumii telurice) cu albastrul (simbol al lumii abstracte celeste); Efectul expresiv al acestor componente, generat de un principiu al congruenței, se mărește prin alternanța cromatică: oranj-albastru, acestea constituind particularitățile distinctive ale unui stil portretistic de excepție în arta contemporană.</p>
--	--	---	---

SUBIECTUL V (16 puncte)

Interpretare iconografică și iconologică a unui stil sau a creației plastice

Elaborează un eseu cu genericul: Racordarea artei românești la arta Europei Occidentale în secolul al XIX-lea

Vei avea în vedere:

Determină contextul istoric care a favorizat apariția fenomenului artei occidentale în arta românească.	L	0	1	1	1	1	-	-
Identifică noile genuri și tematica prezentă în creația a doi artiști români.	L	0	1	1	1	-	-	-
Prezintă evoluția limbajului plastic în diferite etape ale creației.	L	0	1	1	1	-	-	-
Ilustrează răspunsul cu cel puțin două opere de referință pentru fiecare autor.	L	0	1	1	1	1	-	-
<i>Pentru redactarea eseului vei primi din oficiu 2 puncte total</i> (organizarea ideilor în scris și abilități de analiză și de argumentare)	L	0	1	1	-	-	-	-